

Spletne storitve morajo biti dostopne vsem

Vsa spletišča organov javnega sektorja in osnovne spletne storitve morajo biti dostopne vsem državljanom. Odbor za notranji trg Evropskega parlamenta je na sestanku 28. novembra sprejel ambiciozna dopolnila predloga direktive, ki bo omogočila, da bo več kot 100 milijonov državljanov s težavami pri dostopu do spletišč lahko dostopalo do informacij in uporabljalo spletne storitve, kot je e-dohodnina.

Internet spodbuja večjo vključenost ljudi na vseh področjih. Vse več vsebin in storitev je dostopnih prek spleta, ne le zaradi stroškovne učinkovitosti, ampak tudi zaradi novih poslovnih modelov in spremenjenega načina življenja. Zato je zelo pomembno je, da dostop omočimo vsem prebivalcem – poskrbeti moramo za vključenost ne le invalidov, temveč tudi vse bolj starajočega se prebivalstva.

V letu 2012 je bilo v EU preko 380 tisoč spletnih strani, ki so ponujale storitve e-uprave, in preko 761 tisoč spletnih strani organov javnega sektorja. Njihovo število se hitro povečuje. Le tretjina teh spletnih strani pa izpolnjuje mednarodne standarde o spletni dostopnosti. Veliko držav članic je že sprejelo zakonodajo ali druge ukrepe za zagotavljanje dostopnosti spletnih strani, a razlike med zakoni in ukrepi so precejšnje. Manjše število držav članic, med njimi tudi Slovenija, tovrstnih ukrepov še ni sprejelo, zato je dostopnost spletnih strani v teh državah bistveno slabša. Zaradi tega je velikemu številu državljanov otežen ali onemogočen dostop do informacij in spletnih storitev.

Dostopnost za vse

Člani Odbora za notranji trg Evropskega parlamenta so izrazili odločno namero, da se zahtevo po dostopnosti spletnih strani razširi na vse spletne strani in ne le na 12 kategorij, ki jih je določila Evropska komisija. Prav tako želijo zahteve razširi na zasebne spletne strani, ki izvajajo javna pooblastila, kot so preskrba s plinom, električno energijo in vodo, transport, otroško varstvo in zdravstvo. Države članice pa lahko veljavnost teh zahtev omejijo za mikro podjetja (z manj kot 10 zaposlenimi).

Člani odbora so se zavzeli, da bi tudi vsebina spletnih strani, dostopnih preko mobilnih naprav, morala izpolnjevati zahteve po spletni dostopnosti.

Vse nove spletne strani bi morale biti skladne s pravili o dostopnosti od začetka leta 2015, vsa vsebina pa bi morala izpolnjevati zahteve od začetka leta 2017 naprej. Države bi morale vzpostaviti poseben organ, ki bi izvajal nadzor in skrbel za dosledno izpolnjevanje zahtev o dostopnosti, prav tako pa bi morale zagotoviti mehanizem za reševanje pritožb v zvezi z dostopnostjo spletnih strani in storitev.

Odpraviti je treba zastoj pri sprejemanju direktive o dostopnosti

Za splošno dostopnost spletnih strani in storitev se že skoraj dve leti zavzema tudi Svet za elektronske komunikacije. Svet je aktiven še na drugih področjih, kjer se invalidi srečujejo z ovirami pri dostopu do informacijskih in komunikacijskih tehnologij in sistemov, vključno z internetom. Predlagal je večje zakonsko varstvo končnih uporabnikov invalidov v zakonu o elektronskih komunikacijah ter pripravil predloge sprememb podzakonskih predpisov o ukrepih za končne uporabnike invalide pri dostopu do elektronskih komunikacijskih storitev in opreme. Posebno pozornost je posvetil oviram pri dostopu do avdio vizualnih storitev.

Svet je pripravil priporočila v zvezi z dostopnostjo spletnih strani in dokumentov, ki pa se brez ustreznih zakonskih podlag le počasi uveljavljajo. Na novemberski seji je izrazil globoko

razočaranje, ker pri sprejemanju direktive o dostopnosti spletišč organov javnega sektorja v zadnjem letu ni bilo vidnega napredka.

Direktiva je za invalide pomemben zakonodajni dokument, saj predstavlja prvi odločnejši korak k odstranjevanju ovir za dostop invalidov do spletnih strani na evropski ravni. Medtem ko je Evropski parlament že izoblikoval stališče, ki ga bo sprejel predvidoma na plenarnem zasedanju v začetku prihodnjega leta, Evropski svet že vse od irskega predsedstva odlaša z odločitvijo o tej pomembni direktivi.

Nekatere države članice so izrazile zadržke, ker se direktiva sklicuje na še ne sprejeti evropski standard EN (Pooblastilo Evropske komisije 376). A direktiva predvideva uporabo mednarodnega standarda ISO/IEC 40500/2012, v kolikor enakovredni evropski standard še ne bi bil sprejet (člen 5.3), in to ne bi smel biti razlog za zamudo pri njenem sprejemanju. Poleg tega bo standard zelo verjetno potrjen že februarja 2014. Zaradi tovrstnih zapletov so nekatere države članice izrazile pomisleke glede smiselnosti evropskih standardov, če obstajajo enakovredni mednarodni standardi.

Zamuda pri sprejemanju direktive je toliko bolj vprašljiva, ker je 23 od 28 članic EU že sprejelo nacionalno zakonodajo o dostopnosti spletnih strani. Nekatere so ta dostop razširile tudi na druge IKT produkte in storitve, podobno kot določa podobno pooblastilo 376. Evropski standard bo pri tem sledil pravilom, zapisanih v Uredbi (EU) št. 1025/2012 o evropski standardizaciji, kar pomeni, da bo ob upoštevanju tehničnih zahtev evropskega standarda lastnik spletne strani lažje dokazal skladnost z zakonodajo EU. Hkrati se bo poenotil trg razvijalcev spletnih strani, s tem ko se bodo odpravile ovire in s tem zmanjšali tudi stroški tako zanje kot za javne naročnike.

Poziv ministru

Svet za elektronske komunikacije je pozval ministra za izobraževanje, znanost in šport dr. Jerneja Pikala, da podpre njegova prizadevanja za uresničevanju pravic invalidov pri dostopu do informacijskih in komunikacijskih tehnologij. Sprejem direktive o dostopnosti spletišč organov javnega sektorja bo prinesel koristi ne le invalidom, ampak tudi vse večjemu številu starejših prebivalcev in ljudem s slabšimi IKT veščinami. Omogočil jim bo večjo vključenost v družbo in lažjo zaposljivost. Za zakonsko ureditev teh pravic je pomembno, da se obravnava direktive čim prej uvrsti na dnevni red Sveta za promet, telekomunikacije in energijo.

(Vir: Evropski parlament, Svet za elektronske komunikacije Republike Slovenije)